

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 232

מישיבת ועדת הכספים

יום ה', י"ד בטבת, התשמ"ו - 26.12.1985 - שעה 10.00, בתל-אביב

נ כ ח ו

חברי הוועדה:

מ' בר-און - מ"מ היו"ר
י' ארצי - מ"מ היו"ר
א' אבוחצירא
י' ארידור
ג' גדות
ד' דנינו
א' ויינשטיין
א' ורדיגר
ע' עלי
ש' עמר
ג' שפט

מוזמנים:

ה' דרוקלר, מ' גביש, ז' פלדמן, מ' קפוטה,
גב' מ' דר-זיו - משרד האוצר
גב' ת' פנחסוביץ - משרד המשפטים
מ' הרצברג, י' תדמור - בנק ישראל

מזכיר הוועדה:

א' קרשנר
א' דמביץ
ס' אלחנני
א' דגני

היועץ המשפטי לוועדה:
יועצת כלכלית:
קצרנית:

סדר-היום:

חוק עיגול סכומים

תקנות היטל על רכוש (הוראת שעה) (פטור מהיטל).

639

(נא לקרוא ביום 31-12-85)

הצעות לסדר היום

היו"ר מ' בר-און:

אני פוחח את הישיבה.

הערה לסדר לחבר הכנסת דנינו.

ד' דנינו:

אני מציע שנסכים שהיושב-ראש, שכולנו ביקשנו ממנו לנהל את הישיבה, יוכל להביא לדיון כל נושא בכל חחום שהוא.

היו"ר מ' בר-און:

אוכל להביא לדיון כל סעיף שנכלל בסדר היום של הישיבה.

גב' ת' פנחסוביץ:

יש לו כל הסמכויות של היושב-ראש, אבל אסור לו לסטות מסדר היום. כך קובע התקנון. פרט כמובן להצעות לסדר היום.

א' ויינשטיין:

כך נושא שנדון בישיבה קודמת והדיון בו לא נסתיים, אפשר להעלות בישיבה זו.

ד' דנינו:

הנושא של מעונות יום הועלה בוועדה ארבע פעמים. הוא הופיע בסדר היום. אני מבקש לקיים על כך הצבעה. הפעם הזו אינני מוכן לוותר.

היו"ר מ' בר-און:

מאחר וגם אתה ביקשת ממני להיות יושב-ראש, אני מבקש שנדון בסעיף הראשון שמופיע בסדר היום - חוק עיגול סכומים.

ד' דנינו:

אני עומד על דרישתי לקיים עכשיו את ההצבעה.

היו"ר מ' בר-און:

אני פוסק כיושב-ראש שנדון קודם בחוק עיגול סכומים, ומייד לאחר שנסיים את הדיון בחוק נעלה הצעות לסדר היום ונראה מה ניתן לעשות.

ג' גדות:

צודק חבר הכנסת דנינו שיש לו רשות להעלות שוב נושא על סדר היום, אבל חבר הכנסת בר-און איננו היו"ר הקבוע והוא איננו יכול לשנות את סדר היום שנקבע. אני מציע לאפשר לו לנהל את הישיבה, ואנחנו נשתף פעולה אתך, חבר הכנסת דנינו, כאשר יבוא היושב-ראש הקבוע במטרה להעלות את הנושא על סדר היום.

ד' דנינו:

הרסבר הזה איננו מניח את דעתי, כי היושב-ראש הקבוע במכוון לא בא לישיבה בגלל הסיבה הזו. אני מבקש להצביע. זה תואם את התקנון. לידיעתכם, זהו סעיף שכל המפלגות מעונינות בו.

א' ורדיגר:

עד כמה שידוע לי, יו"ר ועדת הכספים הגיע לסיכום עם ראש הממשלה בענין עיכוב העברת הכספים, ובכלל זה הכספים המיועדים למעונות. לאחר שהיו"ר יגיע לכאן הענין יבוא על פתרונו.

היו"ר מ' בר-און:

אני חוזר ופוסק שנדון עכשיו בחוק עיגול סכומים. אחר כך ננסה לבחון אם יש סעיפים נוספים על סדר היום ואם נוכל למצות אותם.

ד' דנינו:

אינני מקבל זאת.

י' ארידור:

זוהי זכותו של היושב-ראש, חבר הכנסת דנינו.

חוק עיגול סכומים

היו"ר מ' בר-און:

אנו עוברים לדיון בחוק עיגול סכומים. נשמע דברי הסבר כלליים על החוק מסגן נציב מס הכנסה, מר דרוקלר.

ח' דרוקלר:

אני רוצה להסביר את העקרונות של חוק עיגול סכומים. חוק עיגול סכומים שמונח לפניכם נועד להפיק את כל היתרונות שבמעבר לשקל החדש, תוך שמירה על הזכויות הן של הנישומים והן של המדינה קודמים ועתידיים.

העקרון של העיגול מכאן ואילך שכל חצי שקל מועגל לשקל השלם, וכל סכום שהוא פחות מחצי שקל מבוטל. אלה הם כללי העיגול. כללים אלה יופעלו לגבי כל סכומי המס מכאן ואילך. יחד עם זאת, מאחר ואנחנו מדברים על גביית חובות עבור שנים קודמות, החלטנו לקבוע דינ שונה במסגרת עיגול הסכומים לגבי חובות עבר. כי אם נעגל סכום מס משנת 1980, את הקרן עצמה, נגיע להפסד מס של פי 220, או לחילופין בנישום שמגיע לו החזר מס, אם נעגל את הקרן, נקפח אותו בסכום ההחזר המגיע לו.

לכן לפי הצעת החוק בחישובי המס המגיע בגין שנים קודמות ועד שנת 1985, אנחנו שומרים על הקרן עם אגורות, מפעילים עליה את הריבית וההצמדה עם אגורות, ורק את החוצאה של הסיכום של המספרים האלה אנחנו מעגלים לחלוטין או להחזר כמובן בשקלים חדשים שלמים.

אנחנו חייבים לשמור במערכת שלנו על שקלים חדשים שלמים. עד היום פעלנו ללא אגורות גם בלירות וגם בשקלים. אנחנו פועלים בשקלים שלמים ואנחנו רוצים להמשיך בשקלים חדשים שלמים. כי אם נחזור עכשיו לאגורות נצטרך להוסיף שלוש פוזיציות בכל המערכות, וכל היתרון שהיה לנו עד היום ושרצינו להפיק מהמעבר לשקל ילך לאיבוד.

אלה הם העקרונות המרכזיים של החוק: עיגול הסכומים לשקל למעלה ולמטה; לגבי חובות העבר שומרים על נתוני הבסיס ורק בתוצאה הסופית עושים את העיגול; לגבי מס שבת ורווחי הון, שם הנתונים הם יותר מהותיים, שומרים על נתוני המקור לגבי כל גורם וגורם שהיה בזמנו על מנת להבטיח שמירה על ערך הנתונים הכלכליים הן לזכות והן לחובה.

היו"ר מ' בר-און:

החוק מדבר על כל מערכת מסי המדינה.

ח' דרוקלר:

מדובר כאן בכל מערכת המסים ויש תוספת לגבי האגרות של הרשויות המקומיות וכן לגבי מילוח של בנק ישראל.

ס' אלחנני:

אני מבקשת רשות להערה. בענין העיגול של חצי שקל לשקל הקרוב, בסטיסטיקה ומתמטיקה נהוג לעגל לא כלפי מעלה ולא כלפי מטה אלא

למספר הזוגי הקרוב ביותר או למספר הלא זוגי הקרוב ביותר. זה נותן את ההסתברות שסטטיסטית לא יהיו עיוותים. היום מדובר בסכומים משמעותיים. הבחירה הסטטיסטית צריכה ליפול על מספר זוגי או מספר לא זוגי. אני מדברת על סכום שהוא בדיוק חצי שקל, שיש לעגל אותו או למספר הזוגי או למספר הלא זוגי הקרוב ביותר, ולא תמיד כלפי מעלה.

ח' דרוקלר:

כך גם נהגנו במעבר מלירה לשקל.

היו"ר מ' בר-און:

אתם יוצרים מרווח של אחוז אחד לטובת העיגול כלפי מעלה.

מ' גרצברג:

העקרון הזה הולך לאורך כל החקיקה בדבר עיגול סכומים. כך נקבע גם בחוק השקל.

א' ויינשטיין:

מדוע להחיל את עקרון העיגול הזה רק על המסים, מדוע לא על חובות שבין אדם לחברו? מדוע לדאוג בחוק רק למערכת היחסים בין האזרח לבין רשויות המס? נניח שאדם חייב כסף לחברו כבר חמש שנים, ועל החוב חלות הצמדות למיניהן.

מ' דר-זיו:

אלה הן הוראות המופיעות בחוק המטבע החדש.

א' ויינשטיין:

החוק קובע הוראות בדבר עיגול סכומים בנקודה זמן מסוימת ואילך. אבל מה דין חובות עבר בין אדם לחברו? מדוע אנחנו דואגים רק למגזר אחד, וזה מקובל עלי?

ת' פנחסוביץ:

ביחסים בין אדם לחברו אין בעיה. כאן הבעיה היא גם של המחשבים שאחם עובדים אנשי רשויות המס. אם אדם חייב לחברו עשרת אלפים שקלים חדשים ועוד כך וכך אגורות, הוא יעשה עיגול לאגורה הקרובה. אין כאן בעיה של חישובים גדולים. חוק המטבע קובע עיגול לאגורה הקרובה. כאן העיגול הוא לשקל הקרוב. חוק עיגול סכומים בא להוסיף על חוק המטבע שחל על כולם ולא לגרוע ממנו.

היו"ר מ' בר-און:

גב' פנחסוביץ אומרת שבין אדם לחברו כלל לא צריך לעגל אלא לסכומים של אגורה. במסים העיגול הוא לשקל.

א' דמביץ:

אני מקבל על עצמי להראות ביום שני הקרוב לחברי הוועדה את הוראות העיגול המצויות כבר בחוק המטבע, השקל החדש, והם יראו אותן ותנוה דעתם.

י' ארידור:

אתם אומרים שבגלל המחשב אי אפשר לעשות את העיגול לאגורות. (ח' דרוקלר: לא בגלל המחשב..). מדוע אי אפשר להשאיר זאת לעיגול של אגורות? מדוע אתם מציעים עיגול לשקלים?

ח' דרוקלר:

זו לא רק בעיה של המחשב, כבר שנים אין אגורות במס הכנסה.

י' ארידור:

בחוק עצמו יש סחירות בענין זה. בסעיף 2 העיגול הוא לשקלים, בעוד שבסעיף 3 יש עיגול לאגורות. (ח' דרוקלר: אלה נושאים שונים). אבל המחשב הוא אותו מחשב, הוא לא מבחין בין תקנה לבין חוק. מדוע אתם נוקטים גישה עקרונית על עיגול לשקלים. הרבה יותר פשוט ופחות מסובך לאשר את החוק אם העיגול יהיה לאגורות.

ח' דרוקלר:

צריך להבחין בין המילב של חישוב המס לבין השלב של הצגתו לחשלוט לידי הנישום, לחובה או לזכות. (י' ארידור: תעיין בסעיף 3). סעיף 3 דן בקביעת סכומי אגרות, ובאגרות יש סכומים מאד נמוכים. מבחינה זו ענין האגרות הוא יוצא דופן לעומת המסים השונים. ואגב, זה לא אותו מחשב לענין זה. הנקודה המרכזית היא שהנושא של אגרות הוא חריג לעומת שאר המערכת. אם נאמץ את ההצעה בדבר עיגול לאגורות תחפוררנה בעיות מינהליות ונקשה הן על הציבור והן על העובדים שלנו.

ג' גדות:

מה יקרה אם בחודש הבא תבקשו להעלות מס מסוים בשיעור של 5% או 2.5%? (ח' דרוקלר: מהו הבסיס להעלאה?) כל בסיס שהוא. העלאת המס שוברת את העיגול.

ח' דרוקלר:

אנחנו עושים את חישוב המס עם אגורות ומעגלים את הסכום רק בשלב הסופי, כך שהנזק יכול להגיע לכל היותר לסכום של 500 שקלים ישנים.

י' ארידור:

מדוע לא ללכת ישר לעיגול לאגורות?

ח' דרוקלר:

אתה מאבד בכך את כל היתרון שהמערכת הכספית רצתה להרוויח בעת המעבר לשקל החדש. (י' ארידור: את כל היתרון?) את היתרון המרכזי. בגלל הסכומים הגבוהים שהגענו אליהם רוצים לחלק את הכל באלף. היתה גם בעיה של המיכון. אם ניהלנו את כל הרישומים שלנו בשקלים שלמים, ועכשיו נצטרך להוסיף אגורות, משמע שנצטרך להוסיף נקודה ועוד שני מקומות אחריה.

י' ארידור:

מדוע בסעיף 3 יש עיגול לאגורות?

ח' דרוקלר:

בסעיף 3 מדובר בקבוצה חריגה קטנה עם סכומים נמוכים שאסור בהחלט ללמוד עליה גזירה שווה ממה שנקבע לגבי קבוצות המס המרכזיות - מס הכנסה, מס ערך מוסף וכדומה.

הי"ר מ' בר-און:

אני חושב שהחשובה ניחנה. השאלה אם יש רצון לרוץ על העקרון לפני שניגש לדיון בסעיפים.

ג' גדות:

לא קיבלתי חשובה לשאלתי. כאן מוצע פחרון שהוא טוב לתקופה מסוימת, כל עוד לא נוגעים במערכת. אבל מה קורה אם מחליטים להעלות מס מסויס?

היו"ר מ' בר-און:

זה ענין חשובנאי, זו לא שאלה של דעה. גם קודם לכן הם עבדו רק בשקלים שלמים, וברגע שהיו העלאות בשיעורי המס, חמיד עיגלו את הסכומים באותה צורה.

ג' גדות:

הם מבקשים פעולה חד פעמית.

היו"ר מ' בר-און:

לא, הם מבקשים לעשות זאת לאורך כל הדרך.

חבר הכנסת גדות שואל אם בחוק ניתנת לכם כמכות לעשות זאת גם בעתיד.

ח' דרוקלר:

צריך היה להכחין בין היום הקובע שהוא 1 בינואר וכל מה שקרה עד לאותו יום לבין מה שבא אחריו. על מנת לשמור על הערך הכלכלי של הסכומים הן לחובה והן לזכות אנחנו אומרים שלגבי סכומי הקרן נקח את סכום המס מ-1983, לדוגמה, עם האגורות, נפעיל עליו את ההצמדה עם האגורות עד 1987, ורק את הסיכום של שני הסכומים בחזיר לו. כך אני מבטיח שהפגיעה בציבור תהיה מינימלית. לגבי נתונים משנת המס 1985 ואילך, אלה יהיו נתונים בשקלים שלמים בלבד והבעיה שאתה מעלה כלל לא תתעורר.

היו"ר מ' בר-און:

אם אתה מעלה את המס בשכר של אחוז אתה יכול להגיע בחישוב לסכום עם אגורות.

ג' גדות:

אתם הייתם צריכים לבקש אישור לעיגול סכומים לצורך נקודת התהלה והתיישרות של הקו. איננו רוצים לתת כאן אישור מראש למצבים שאיננו יודעים איר יתפתחו בעתיד.

ח' דרוקלר:

אם אתה מדבר על מצבים מכאן ואילך הפגיעה יכולה להיות בסדר גודל של 500 שקל. החשש שלנו הוא לגבי חובות העבר. מכאן ואילך לשיטתך הפגיעה המקסימלית תהיה 500 שקלים ישנים, או 50 אגורות חדשות.

מ' גביש:

שלושנות המס עובדים הרבה על חישובים רטרואקטיביים, וזוהי הסיבה להבדל בין עיגול סכומים בדרך כלל לבין עיגול סכומי המס. אנחנו אומרים שכל חוב שנוצר מהיום ואילך יהיה מעוגל ל-500 שקל של היום, וזה לא דבר מהותי. זה ישאר קבוע, בכך איננו רוצים לעסוק, כי העלות שלנו ושל נישומים, שיצטרכו להגיש דו"חות על הכנסה באגורות של היום, העלות הזו תהיה גבוהה. 500 שקל של היום זהו המקסימום שנישום יכול להרוויח או להיפגע בחשבון הסופי של המס, כולל ריבית והצמדה.

מטבע הדברים שלושנות המס עובדים אחורה. אני יכול לבדוק שומה של נישום רק לאחר שנסתיימה שנת המס, אחרי שהוא הגיש את הדו"ח. הדו"ח האחרון שהגישו נישומים הוא הדו"ח לשנת 1984. שנת המס לרוב הנישומים תסתיים רק ב-31 במרס 1986. נקח דו"ח שנישום הגיש לשנת 1980 ורק היום נעשיה לו שומה. אם אטפל היום בשומה לשנת 1980 ואעגל את הסכום המקורי ל-500 שקל, המדד עלה מאז פי 220, זה אומר שאחייב את הנישום בעוד 100 שקל או אתן לו מתנה של 100 אלף שקל.

הדו"חות לשנת 1985 למס הכנסה ודו"חות מע"מ החל מינואר 1986 יהיו בשקלים חדשים. לכן הבעיה לא תתעורר. ההבדל בין שתי הגישות הוא לכן בין חובות העבר לבין חובות מכאן ואילך.

היו"ר מ' בר-און:

האלה היחה איך נהגתם עד כה בעיגול סכומים.

ח' דרוקלר:

לפי אותה מתכונת של חוק מטבע השקל והמעבר מלירה לשקל, אלא שפעם זה היה פי 10, והפעם זה פי 1000.

היו"ר מ' בר-און:

האם אתם מורשים לפי החוק לעגל סכומים בעתיד.

ח' דרוקלר:

כן אומר החוק.

היו"ר מ' בר-און:

נעבור עתה לסעיפי החוק. אנשי בנק ישראל מבקשים שנתחיל את הדיון בסעיף 7 המדבר על מילוות של המדינה, כי הם הוזמנו לישיבה רק לענין סעיף זה. אין לי התנגדות לכך.

ד' דנינו:

אני רואה לפני נוסח חדש של הצעת החוק שלא הובא לקריאה ראשונה. זה לא הנוסח שמופיע בחוברת הכחולה.

א' ויינשטיין:

מהו שם החוק?

ח' פנחסוביץ:

שם החוק הוא: חוק עיגול סכומים, והוא כולל לא רק מסים ואגרות אלא גם מילוות וגם קנסות. לכן אי אפשר היה לקרוא לחוק: חוק עיגול סכומי מס. התוכן הוא הקובע והשם איננו מחייב.

סעיף 7 (נוסח לבן) (קוראת את הסעיף)

ד' דנינו:

הוועדה איננה רשאית לדון על הנוסח הזה. הממשלה צריכה לקחת חזרה את הצעת החוק ולהביא לקריאה ראשונה נוסח מתוקן. בשבוע שעבר עורר חבר-הכנסת דן תיכון את אותה שאלה והענין הגיע לוועדת הכנסת, שפסקה כי זהו נושא חדש.

א' דמביץ:

אני נמצא במצב יותר טוב הפעם. סגן שר האוצר, כאשר הביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה במליאת הכנסת, הוא ביקש להביא לידיעת הכנסת - ואני מצטט מדבריו: "בדעתנו להציע לוועדת הכספים שני תיקונים בסעיף אחד", הוא הסעיף שאנחנו מדברים בו. העיר יו"ר הכנסת באותו מעמד: "אדוני סגן שר האוצר, למען הסדר אני רוצה לומר לך שכל מה שאמרת פה אלה דברי אלוהים חיים, אבל מה שהכנסת מקבלת מבחינתה זה הטופס הכחול הזה. כל מה שאמרת איננו תופס אלא בבחינת הצהרת כוונות. מה שאנחנו מתבקשים להצביע עליו הוא מה שמונח כאן לפנינו". מעיר על כך שר האוצר: "לפעמים שואלים חברי הכנסת מדוע לא התרית מראש מעל במת הכנסת. לכן עשיתי זאת." עונה היושב-ראש יפה מאד: "עכשיו אנחנו יודעים מהי כוונת המחוקק ומהי כוונת האוצר, ואנחנו נדון בהצעת החוק". והוא מזמין את חבר הכנסת אפרים שלום לומר את דברו.

חבר הכנסת אפרים שלום פתח את דבריו במלים הבאות: "שמחתי לשמוע את ההערה האחרונה של סגן שר האוצר בדבר תיקון שני הסעיפים בנוסח הכחול, סעיפים 6 ו-7, בהחלט צדקה, אדוני היושב-ראש, שאנחנו מצביעים על נוסח החוק שבחברת הכחולה. בדיוק היום היה אותו מקרה לגבי חוק שעבר בכנסת בקריאה הראשונה לפני זמן רב והתעכב בוועדת הכספים. היום היה צריך לדון אם סעיפים מסוימים בחוק הם בגדר נושא חדש, וועדת הכנסת החליטה שזה נושא חדש. לכן אם הצעת החוק חועבר כפי שהיא ויהיו תיקונים, הוועדה בוודאי תתקל בקשיים. הייתי מבקש את תשומת לבו של סגן שר האוצר לכך".

עונה על כך יושב-ראש הכנסת בסוף: רציתי להעיר הערה אחת לגבי דבריו של חבר הכנסת אפרים שלום ביחס לאפשרות שבועדה תיטען הטענה של נושא חדש, אם אותם דברים שאמר כאן סגן שר האוצר יבואו בפני הוועדה. לפי דעתי - ואני אומר זאת כהערכה - דברים שהובאו מעל דוכן הכנסת על ידי שר האוצר או על ידי סגן שר האוצר המציג אותם בשמו, אין להעלות על הדעת שכאשר הם יובאו לוועדה תיטען טענה שהם בבחינת נושא חדש. אם כי מבחינת ההצבעה אנחנו מצביעים על מה שכתוב בחוברת הכחולה, הייתי אומר שהשמעתה של טענה כזו על דברים שנאמרו מעל הבמה מפיו של מביא החוק איננה עומדת במבחן ההגיון. זוהי על כל פנים הערכתי, ובוועדות יתחשבו בה כפי שיתחשבו."

היו"ר מ' בר-און:

אני שואל את חבר הכנסת דנינו: האם אתה טוען שזה נושא חדש?

ד' דנינו: בוודאי.

י' ארידור:

במקרה כזה אפשר להמשיך בדיון אבל ההצבעה צריכה להידחות עד לאחר החלטת ועדת הכנסת.

היו"ר מ' בר-און:

האם טענה על נושא חדש מוכרחה להגיע לוועדת הכנסת?

י' ארידור:

מוכרחה, אבל אפשר להמשיך בדיון. אין מניעה להמשיך בדיון.

א' ויינשטיין:

אם חבר ועדה טוען שנושא הוא נושא חדש, האם הוועדה צריכה להסכים שזה נושא חדש כדי להביאו לוועדת הכנסת, או מספיק שנשמעת טענה כזו מפי אחד מחברי הוועדה?

א' דמביץ:

מספיק שהוא יטען כך כדי שהיושב-ראש יהא חייב להביא זאת לוועדת הכנסת להחלטתה.

א' ויינשטיין:

זאת אומרת שיש כאן מעין דרך להביא לדחיה של דיון בנושא, כמו החייצוח סיעתית.

היו"ר מ' בר-און:

אבל זה יכול לקרות רק כאשר יש שינוי מהותי בנוסח.

א' ויינשטיין:

היועץ המשפטי לוועדה אמר שמספיק שחבר טוען שזה נושא חדש כדי שהוא יעבור לוועדת הכנסת.

ת' פנחסוביץ:

נוכחנו לדעת שמה שאמור בחוברת הכחולה חמור מדי כלפי האזרח, לכן שינינו את הנוסח. זכותה של הוועדה לקבל את הנוסח המחמיר.

א' ויינשטיין:

לא זוהי השאלה ששאלתי. היועץ המשפטי לוועדה אמר שאם מובא בפני הוועדה נוסח מתוקן, מספיק שחבר ועדה יטען שזה נושא חדש כדי שהיושב-ראש יהיה חייב להביא זאת לוועדה הכנסת.

היו"ר מ' בר-און:

אם יש שינויים מהותיים בנוסח.

י' ארידור: לא בכל מקרה..

א' דמביץ:

אין מניעה שהמזיע דבר שטוענים לגביו שהוא בגדר נושא חדש, יחזור בו מאותו ענין, ואז הטענה שזה נושא חדש תיפול גם היא.

א' ויינשטיין:

אבל אם הוא עומד על דעתו?

א' דמביץ:

מזיע ההצעה איננו חייב לדבוק בהצעתו כדי שזה יגיע לכלל נושא חדש.

א' ויינשטיין: ואם הוא דבק בהצעתו?

ת' פנחסוביץ:

לא, הוא איננו דבק בהצעתו ואנחנו נדון בנוסח המופיע בחוברת הכחולה.

היו"ר מ' בר-און:

לא זו היתה השאלה. השאלה היתה האם נכון, לפי התקדים הזה, שכל חבר ועדה יכול לעשות רוויזיה בדרך הזו.

י' ארידור:

יש לי רושם שאנחנו מסבכים ענין פשוט. דנינו טען שיש כאן נושא חדש. היו"ר יעביר את הטענה שלו לוועדת הכנסת. אין מניעה להמשיך בדיון. יש מניעה להצביעה על אותו ענין שעליו נטען שהוא נושא חדש. ההצעה שהציעה גב' פנחסוביץ לא תועיל, לצערי. כי אם נדון בנוסח הכחול, ומישהו יציע את הנוסח הלבן, שוב תישמע טענה על נושא חדש לגבי התיקון. לכן המסקנה היא לא להתחמק מהטענה של חבר הכנסת דנינו אלא להמשיך בדיון, לסכם את גישת הוועדה, לא לקבל החלטה פורמלית, ולהעביר את הענין לוועדת הכנסת. אני כמעט בטוח שהיא תדחה את הטענה של נושא חדש.

ח' דרוקלר:

החוק אמור להיכנס לתוקף ב-1 בינואר, לכן הענין הוא דחוף.

א' דמביץ:

ועדת הכנסת מתכנסת ביום ב' בשעה 10.00.

ג' גדוח:

לא פעם ולא פעמיים ביקשנו מאנשי האוצר לא להביא בפנינו נושאים לדיון ולאישור ברגע האחרון. אם יש ענינים שחייבים להביא ברגע האחרון, ניאח; אינני יודע מדוע הצעת החוק הזו מגיעה אלינו בשלב כה מאוחר.

בוודאי גם אתם מודעים לבעיות המשפטיות שמעוררת הצעת החוק שצריך לייצוא להן פתרון. צריכה לצאת מכאן הודעה שהוועדה רואה בחומרה את הנהג להביא בפניה נושאים ממש ברגע האחרון כאשר אין לה ברירה אלא לאשר אותם בלחץ של זמן ומביעה את מורת רוחה מכך. יום אחד לא נסתפק רק בהבעת מורת רוח אלא גם לא נאשר ענינים שיובאו ברגע האחרון. היחסים צריכים להיות הוגנים משני הצדדים. אינכם יכולים לבקש מאתנו אישור בטענה שהחוק חייב להיכנס לתוקפו בעוד מספר ימים.

היו"ר מ' בר-און:

במקרה זה עדיין יש שהות להביא את הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית במועד כי 1 בינואר חל ביום רביעי בשבוע הבא. אבל יכול להיות גם מצב שונה. אינני יודע מדוע חבר הכנסת דנינו מעלה טענה של נושא חדש, אבל זכותו המלאה לטעון זאת. עיכובים כאלה אתם צריכים לקחת בחשבון. לכן ההערה של חבר הכנסת גרות איננה מחייסת רק לעילוח העבודה אלא גם לאפשרות של איחור בחקיקה.

ג' גדות:

שר האוצר כינס ישיבה אצל ראש הממשלה ובה תקף את חברי ועדת הכספים שהם מעכבים הליכי חקיקה. לא ועדת הכספים היא המעכבת אלא אתם מתרשלים בהעברת החומר לוועדה.

ש' עמר:

הבה לא נתלה את כל הקולר דווקא באנשי האוצר. מי העלה על דעתו שלחוק כל כך פשוט ומובן יקדישו כל כך הרבה זמן, עם כל הכבוד לחרגילים הפרלמנטריים. מותר לחבר ועדה לעשות את כל החרגילים הפרלמנטריים, אבל לא זהו המקרה הקלאסי לנזוף באוצר.

היו"ר מ' בר-און:

זהו מקרה קלאסי כי זכותו של חבר הכנסת לנהוג כפי שנהג.

ת' פנחסוביץ:

סעיף 6 בנוסח הכחול זהה לסעיף 7(א) בנוסח הלבן ונאמר בו: "סכום שישולם החל ביום הקובע מכוח חיקוק שלפיו הוטל מילווה יעוגל לאגורה הקרובה; סכום של חצי אגורה יעוגל כלפי מעלה."

י' ארידור:

מה פירוש "כלפי מעלה"? אני יודע שיש סכומים יותר גבוהים ויותר נמוכים.

א' דמביץ:

זהו הנוסח המופיע בכל החוקים על עיגול סכומים.

ת' פנחסוביץ:

סעיף 6(ב) בנוסח הכחול אומר: סכום שיש לשלמו כאמור בסעיף קטן (א) ישולם אם הוא עולה על שקל חדש אחד.

י' ארידור: מה פירוש "עולה"?

היו"ר מ' בר-און:

בעברית טובה אומרים עולה או יורד. או - כמה עולה המחיר הזה?

י' ארידור:

אילו המלה "עולה" היתה נכונה, אז המלה הנגדית היתה צריכה להיות "יורד". אינך אומר "יורד משקל חדש", וכיוון שיש סימטריה והגיון פנימי בלשון, גם המלה "עולה" איננה מתאימה כאן. יש איפוא בעיה שאני מציע כי היועץ המשפטי שלנו יבדוק אותה.

ס' אלחנני:

במתמטיקה אומרים: טור עולה וטור יורד.

ח' פנחסוביץ:

אקרא עכשיו את הנוסח המתוקן של הסעיף כפי שהוא מופיע בנוסח הלבן בסעיף 7(ב): "סכום שיש לשלמו כאמור בסעיף קטן (א) אשר מנהל מלווח המדינה בבנק ישראל הודיע כי אינו מגיע כדי ההוצאות הכרוכות בתשלום - לא ישולם, זולת אם הזכאי לתשלום ביקש את תשלומו; ביקש הזכאי כאמור, ישולם לו הסכום כשהוא מעוגל לאגורה הקרובה".

י' ארידור:

שוב הערה לשונית. ההוצאות הכרוכות בתשלום סכום תמיד שוות לסכום, הגדרתית. כל סכום שמשלמים אותו תמיד מגיע לכדי ההוצאות הכרוכות בתשלום.

ח' פנחסוביץ: ההוצאות הנוספות.. נדון בניסוח.

א' דמביץ:

רשמתי את ההערה ונביא זאת לביקורת.

"

היו ר מ' בר-און:

למה עשיתם את השינוי הזה?

ח' פנחסוביץ:

איננו רוצים לפגוע באזרח אם הוא רוצה בעקרון לקבל את המגיע לו. אדם מחזיק בידיו תעודת מילווה משנת 1950 על סכום של 20 לירות, שהיום זה יהיה שתי עשריות של אגורה. העמלה שהבנק יגבה עולה על הסכום שהוא יקבל. כדי לא לגרום לאזרח נזק והוצאות מיוחדות, מנהל מילווות המדינה יודיע שההוצאות הן יותר גבוהות מאשר הסכום שהוא יקבל. אבל מי שירצה בעקרון לקבל את סכום המילווה, יקבל אותו.

מ' גרצברג:

במינהל מילווות המדינה יש איגרות רבות משנות החמישים והששים המוקדמות שערכן נמוך. אלה הן הרבה מאד איגרות, אבל ערכן הכולל הוא 800 שקלים חדשים בערך. לא חלה התיישנות על תשלום האיגרות האלה, אבל תשלומן גורם להוצאות גם לאיש וגם למערכת. לכן הצענו תחילה שכל איגרת שערכה פחות משקל אחד לא נשלם תמורתה. אמרו לנו שיש בכך פגיעה באנשים שקנו בשעתו את האיגרות. הנוסח המתוקן גם הוא איננו משביע את רצוננו, כי אלה אינן איגרות המצויות בבנקים. כי מה שהיה מצוי בבנקים נפדה על ידם בזמן המתאים. מה שקורה שיש פדיונות שוטפים. בקרוב יהיה פדיון של מילווה בסחון 1970. באותה הזדמנות אדם מוצא איגרות ישנות ומביא אותן לבנק. הבנק יחייב אותו בעמלה שהיא גבוהה מהסכום שהוא יקבל עבור האיגרת. אנחנו מעדיפים לוותר על הסיפא.

י' ארידור:

אני מציע שנשאיר את הנוסח הלבן כדי לא ליצור תקדים של פגיעה בעקרון.

מ' גרצברג:

אילו לא היינו מציעים את סעיף 7, או סעיף 6 בחוברת הכחולה, הרי מילווה הוא גם כן חוב מס, תשלום שחובה לשלמו, ואז היה חל העקרון הכללי של עיגול לשקל. רצינו גם מבחינת החשבונאות שלנו שחיה מדויקת וגם מבחינות אחרות, שמי שיש לו מילווה יקבל את הסכום עד לאגורות. לכן אנחנו מציעים באופן כללי שהעיגול של המילווה יהיה לאגורות. אם היינו הולכים לפי העקרון הכללי, מי שהיה מחזיק איגרת שערכה פחות מחצי שקל לא היה מקבל כלום.

היו"ר מ' בר-און:

אילו היינו דנים בנוסח של החוברת הכחולה לא היתה נשמעת הטענה על נושא חדש.

י' ארידור:

אם לא היינו רואים את הבעיה, ניחא. אבל ברגע שהבעיה הונחה על שולחן ועדת הכספים, אם ועדת הכספים היתה מחליטה לדחות את הנוסח הלבן, היא היתה עושה זאת במודע. בכך היא היחה במודע פוגעת ברוח החוק, ולא הייתי אומר שפורמלית זה פוגע בחוק. אינני רוצה ליצור תקדים שעליו יוכלו להחבסם כדי לפגוע פגיעות מהותיות בחוק, אם כי כאן הפגיעה היא באמת שולית.

היו"ר מ' בר-און:

בכך סיימנו את הדיון בסעיף הדין במילווה של המדינה.

א' דמביץ:

ביום שני לאחר ישיבת ועדת הכנסת תוכל הוועדה לאשר את הסעיף.

א' ויינשטיין:

אני מציע באופן הפגנתי כדי שאוכל להגיש הסתייגות ולנסות אותה במליאה ששם החוק יהיה: חוק עיגול סכומים וחלומי הממשלה. יודע אני מבקש להציע שינוי בשם החוק? אנחנו דנים בעיגול של שקל, שהיום הוא סכום קטן מאד. אבל הממשלה כיום איננה משלמת את התחייבויותיה החוזיות, גם לא התקציביות. התקציב זוהי הרשאה להתחייב. משרדי הממשלה הזמינו עבודות לפי חוזים והם אינם עומדים בהתחייבויותיהם. יתר על כן, משרדי הממשלה אינם משלמים עבור ציוד שהם הזמינו בחו"ל. אני יודע על תלונות של מערכת בנקאות בחו"ל שהופנו לבנק ישראל ובהן השאלה: מה קורה לממשלת ישראל שאיננה משלמת עבור מה שהיא הזמינה?

מ' גרצברג:

היה מקרה אחד שהובא לידיעתנו והסדרנו אותו.

א' ויינשטיין:

אני רוצה להפנות את תשומת לבה של הכנסת לסוגיה הזו.

היו"ר מ' בר-און:

האם יש הערות לענין השם של החוק? אם אין, נצביע על הצעתו של חבר הכנסת ויינשטיין לשם החוק מול הצעת הממשלה.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר הכנסת לשנות את שם החוק לא נחקבלה

שם החוק, כמוצע על ידי הממשלה, נתקבל

הסתייגות לחבר הכנסת אריאל ויינשטיין לשם החוק

סעיף 1

ת' פנחסוביץ:

סעיף 1 הוא סעיף הגדרות. (קוראת את הסעיף)

המוסד לביטוח לאומי מסדיר בעצמו את עיגול הסכומים לפי החוקים שלו. הוא ביקש שלא נעשה עבורו את השירות הזה.

היו"ר מ' בר-און:

האם לא כדאי ליצור מצב אחיד?

ח' פנחסוביץ:

בביטוח הלאומי מדובר בסכומים קטנים שהם מבקשים לעגל אותם לאגורות.
לגבי אגרה יש הסדר מיוחד ולכן נאמר בהגדרה "למעט אגרה".

י' ארידור:

נניח שאדם איננו חייב מס אבל מגיע לו החזר מס. בהגדרה של "החזר מס" נאמר - כל סכום שיש להחזירו לחייב במס. הוא היום איננו חייב במס. הוא שילם את חובותיו לשלטונות המס. להיפך, הוא שילם יותר מדי ומגיע לו החזר.

ח' פנחסוביץ:

לדוגמה, אדם שסגר את עסקו לפני שנתיים ומגיעים לו כספים ממס ערך מוסף.

ח' דרוקלר:

זה לא אומר דווקא שהוא חייב סכום כסף למס הכנסה, אלא הוא חייב במסגרת החובה של תשלום מס.

י' ארידור:

היכן כתובה כאן המלה "מסגרת"?

ח' דרוקלר:

המלה "נישום" איננה טובה לענין זה.

י' ארידור:

אם יש פגם בניסוח מוטב לאתר את הפגם ולחקנו מאשר להשתמש במלים שאינן מופיעות בנוסח ההגדרה.

א' דמביץ: נבדוק את הנוסח.

ד' דנינו:

בעקבות ההערה של חבר הכנסת ארידור אני רוצה להעלות בעיה שאולי איננה שייכת לחוק שאנחנו דנים בו, אבל כיוון שנמצאים אתנו אנשי מס הכנסה אני מבקש לשמוע את תגובתם עליה. מאימתי חל החוב של נישום החייב במס, האם מיום הגשת הדו"ח למס הכנסה או קודם לכן? נקח לדוגמה אדם שעובד בשני מקומות והוא מגיש דו"ח על הכנסתו משני המקורות. לפי השומה מסתבר שהוא חייב למס הכנסה יותר מכפי ששילם. פקיד השומה מחייב אותו לשלם על חובו למס הכנסה ריבית והפרשי הצמדה עבור כל שנת המס החל מ-1 באפריל. לדעתי, החישוב של הריבית וההצמדה צריך לחול החל מיום הגשת הדו"ח.

י' ארידור:

אני חושב שאתה חייב מהיום שיצרת את ההכנסה.

ד' דנינו:

אבל אותו אדם עשה תיאום מס על הכנסתו משני המקורות, ובכך מילא את חובתו. אפשר לחייב אותו בריבית והצמדה רק מיום הגשת הדו"ח.

ח' דרוקלר:

יחידת הזמן לחישוב המס המגיע מנישום לשנת מס, בה בשעה שלגבי מע"מ זה חודש ימים, ולגבי מס רכוש זוהי עסקה, במס הכנסה יחידת החישוב הבסיסית היא שנת מס. לוקחים את כל הנתונים שהיו במהלך השנה, מרכזים אותם בדו"ח מרכז, בנוסף לדרישת המקדמות כמובן, ולמעשה החוק קובע כי בנוסף לחלומים שנדרש נישום לשלם במהלך השנה, אם

כתוצאה מניכויים במקור או כתוצאה מתשלום מקדמות, כאשר נישום מגיש את הדו"ח השנתי שלו, כל תוספת מס שיש בו מחוייבת בריבית והצמדה מתום אותה שנה. אין כאן שום פגיעה. המחוקק אומר שיחידת המדידה היא שנה. אם יש תוספת מס, תשלום ריבית והפרשי הצמדה מתום השנה. אלה הם הכללים שנקבעו בחוק.

היו"ר מ' בר-און:

אם אין הערות נוספות לסעיף ההגדרות, אני מעמיד אותו להצבעה.

י' ארידור:

אני מציע שנאשר את הסעיף בכפוף לבדיקת ההערות הלשוניות שנשמעו בדיון.

סעיף 1 נחקבל

היו"ר מ' בר-און:

אני מצטער אבל אני חייב ללכת ואבקש שחבר ועדה אחר ינהל את הישיבה.

- - -

היו"ר י' ארצי:

לאחר סעיף 1 נתקבל, נעבור לסעיף 2.

סעיף 2

ח' פנחסוביץ: (קוראת סעיף 2)

י' ארידור:

אשר למלה "מעלה" היחה לי הערה כללית, ואני אקבל את הכרעתם של המוסמכים ללשון. אבל יש לי הערה אחרת. "חוב מס" מוגדר כ"כל סכום שאדם חייב בו לפי חוק מס". כלומר, אינכם מעגלים את הסיכום אלא כל סכום מהסכומים המהווים את החוב. זוהי התוצאה המשפטית כבר לא הבלשנית של ההגדרה. אם החוב מורכב מעשרים סכומים שונים, כל סכום שאדם חייב בו, ולא הסכום הסופי, מעוגל. יוצא שכל אחד מהמרכיבים של החוב מעוגל לשקל הקרוב, ולא לכך הכוונה.

ח' פנחסוביץ:

הכוונה היא לסכום הסופי.

א' דמביץ:

על כך יש הוראת מעבר בסעיף 6(א).

ח' דרוקלר:

אצלנו כל סכום שאדם חייב בו הוא הסכום הסופי שהוא חייב.

י' ארידור:

היכן כתוב שזה הסכום הסופי או הסכום הכולל?

ח' פנחסוביץ:

אפשר לומר: הסכום הסופי של חוב מס או החזר מס יעוגל לשקל החדש הקרוב.

י' ארידור:

אני מציע שעד יום שני הבא תחשבו על ניסוח מהאים.

אותה הערה חלה גם על החזר מס.

היו"ר י' ארצי:

הנוסח של סעיף 2 ייבדק על היועצים המשפטיים.

סעיף 3

ח' פנחסוביץ:

(קוראת את סעיף 3)

יש סעיף מיוחד לגבי חוקי עזר.

היו"ר י' ארצי:

האם יש הערות לסעיף 3? אם אין, אני מעמיד אותו להצבעה.

ה צ ב ע ה

סעיף 3 נחקבל

סעיף 4

ח' פנחסוביץ: (קוראת את סעיף 4)

יש ברשויות המקומיות אגרות שלא עודכנו בסכומים קטנים מאד. האמור בסעיף 3 לא עונה על כך ונאלצנו לקבוע הוראה מיוחדת לגבי חוקי עזר.

א' דמביץ:

האם ברור שאגרה שסכומה מסתיים בשבר של אגורה קיימת רק בחוק עזר ואין דבר כזה בחיקוק אחר? כי הביטוי הזה איננו מופיע ב-3(ב).

ח' פנחסוביץ:

בסעיף 3(ב) נאמר: נקבעה בחיקוק הוראה בדבר עיגול סכומי אגרה שלפיה הסכום המעוגל מסתיים בשבר של אגורה - -

א' דמביץ:

זוהי הוראה בדבר עיגול סכומים. אבל בסעיף 4(ג) מדובר על אגרה שנקבעה כך מלכתחילה: "נקבעה בחוק עזר אגרה שסכומה מסתיים בשבר של אגורה", והמשך הוא כמו ב-3(ב).

ח' פנחסוביץ:

בדקנו את השאלה. התקשרתי למשרד החקלאות ולרשם המקרקעין. אין אגרה בסכום של פחות מ-10 שקלים של היום.

ד' דנינו:

אני חושב שהמסים והאגרות שגובות הרשויות המקומיות הם מעל ומעבר לסביר, ולכן לא מתקבל על הדעת להוסיף נטל על האזרחים במסגרת עיגול הסכומים. אני מציע לכן שכל אגרה בסכום שהוא למטה משקל - בטלה.

היו"ר י' ארצי:

האם אחס סבורים שכל הפעולות האלה הכרוכות בעיגול הסכומים יש בהן צדק וכסף, או שמא שכון יצא בהפסדן? אולי כדאי בכל זאת לשקול את ההצעה של חבר הכנסת דנינו.

ח' פנחסוביץ:

יש כאן הצעה לתת שירות חינם או לתת שירות יקר.

א' דמביץ:

חבר הכנסת דנינו מציע לא לגבות כל אגרה שהיא מתחת לשקל.

ת' פנחסוביץ:

אינני מוסמכת לוותר על אגרות. זוהי הבקשה של שר הפנים.

היו"ר י' ארצי:

אני שאלתי על כך מבחינת היעילות, האם כל האדמיניסטרציה הזו שווה את ההכנסה הזו.

ת' פנחסוביץ:

בדקתי את נושא העיגול לא לגבי אגרות אלא לגבי תשלום עבור חיסון. נקבע שעבור זריקת חיסון לאפרוח יש לשלם כך וכך אגורות. אבל אין מחסנים אפרוח אחד אלא אפרוחים רבים, והסכום הוא כולל. מצב דומה קיים לגבי אגרות של רשויות מקומיות.

היו"ר י' ארצי:

חבר הכנסת דנינו, האם אתה עומד על הצעתך?

ד' דנינו:

נראה לי שכל הטיפול באגרות עולה פי כמה על ההכנסה מהן.

היו"ר י' ארצי:

אני מבין שהעמדה הבסיסית היא שלא רוצים לחלק בהזדמנות זו מתנות. אני מעמיד להצבעה את סעיף 4 בנוסח המוצע.

סעיף 4 נחקבל

סעיף 5

ת' פנחסוביץ: (קוראת את סעיף 5)

י' ארידור:

יש לי הערה לפתיחה של סעיף 5 שבה נאמר: הוראות סעיפים 2,3,4 יחולו לגבי אלה - - . יש שינויים בהוראות של סעיפים אלה בינם לבין עצמם.

מ' דר-זיו:

צריך לומר: יחולו לפי הענין.

י' ארידור:

יש שיטות שונות של עיגול בסעיף 4: יש שיטת עיגול לאגורה ויש שיטת עיגול ל-10 אגורות. איך נדע מתי מפעילים שיטת עיגול לאגורה, ומתי ל-10 אגורות? בסעיף 2 יש עיגול לשקל. מתי מפעילים שיטת עיגול לשקל ומתי לאגורה?

ת' פנחסוביץ:

סעיף 2 מדבר על עיגול של חוב מס ושל החזר מס. בסעיף 5 מדובר רק על מועדים של תחילה ותחולה.

י' ארידור:

ניכוי מס הכנסה במקור נאמר בסעיף 5(2). הוא לא נזכר כלל בסעיפים 2,3,4. (ת' פנחסוביץ: הוא חוב מס). אם כך צריך להוסיף: לפי הענין.

מהו חוב מס אחר שאינו מילווה המדינה, הנזכר בסעיף 5(5)?

ח' פנחסוביץ:

חוב מס כולל גם מילווה חובה, ולכן נאמר כאן: חוב מס אחר שאינו כילווה המדינה.

י' ארידור:

חוב מס כולל גם תשלום חובה, ותשלום חובה כולל גם מילווה. אבל מדוע אתם משתמשים כאן במונח "מילווה המדינה" ולא מדברים על תשלום חובה?

ח' פנחסוביץ:

אנחנו מחייחים כאן רק למילווה. תשלומי חובה הם גם היטלים. (י' ארידור: מדוע אתם כותבים כאן "המדינה", מילווה המדינה?) כי בסעיף 7 כתבנו בכותרת השוליים "מילווה של המדינה". זה מילווה על פי חיקוק. בסעיף 7 נאמר: מילווה מכוח חיקוק. כאן ייאמר: מילווה לפי חיקוק.

היו"ר י' ארצי:

אני מעמיד להצבעה את סעיף 5 עם שני תיקונים: ברישא יחוספו המלים: לפי הענין; ובפסקה (5) ייאמר: מילווה לפי חיקוק.

סעיף 5 עם התיקונים נתקבל

סעיף 6

ח' פנחסוביץ: (קוראת את סעיף 6)

י' ארידור:

כאן צריך לחזור להגדרה של חוב מס ולחקן זאת.

מדוע בסעיף קטן (ב) מעגלים את המרכיבים, בניגוד לשיטה הקיימת לאורך החוק הזה לפיה מעגלים את הסכום הסופי? כאן אתם במפורש מעגלים את מרכיבי החובות.

ח' דרוקלר:

סעיף קטן (ב) מטפל במס שבח ובמס רווחי הון, ושם הנתונים יכולים להיות משנות החמישים ואפילו הארבעים. שם איננו מעגלים את סכום המס עצמו אלא מטפלים בכל רכיב בפני עצמו.

י' ארידור:

זה יותר חמור לשני תיוונים. נניח שאתם מעגלים את הרכיבים לאגורות בבסיס. על כך אתם מוסיפים הפרשי הצמדה וריבית. אם אתה מדבר על שנות הארבעים, יכול להיות מצב שבו שינית את הבסיס בצורה רצינית. אתה לוקח בסיס משנת ארבעים שהיה בלירות ומעגל אותו לאגורה חדשה. בדרך זו אתה יכול להכפיל את המס פי כמה, או לאבד את המס.

מ' דר-זיו:

כאן מדובר בחוק מס שבח מקרקעין לפיו אדם צריך להגיד כמה עלתה לו הקרקע, כמה מסים הוא שילם לעיריה, איזה מס השבחה הוא שילם. אני לוקחת את המרכיבים אחד לאחד כדי להורידם מסכום ההשבחה.

י' ארידור:

יכול להיווצר כאן עיוות לטובת המדינה ויכול להיווצר עיוות נגד המדינה, אבל ההבדלים יכולים להיות כאן עצומים. עד עכשיו הצעתם לעגל רק את החוצאה הסופית וקיבלתם את ההערה שלי בענין ההגדרה של "חוב מס" כדי להגיע לעיגול החוצאה הסופית, ובצדק. אבל לגבי

בסיס משנת ארבעים, אתם מחשבים את כל המרכיבים. וכאן אתם יכולים לעגל לירה של אותם ימים לאגורה של היום, שזה הרבה יותר. אילו בכך היה נגמר העניין, ניחא. אבל על כך אתם מוסיפים את הפרשי ההצמדה והריבית. את החק השקל אתה מבטל וקובע ש"יעוגל לאגורות כל סכום המהווה מרכיב בחישוב החוב או ההחזר". אתה מתעלם מעניין השקל של שנת 1980 וחוזר לשנת הבסיס ומעגל את המרכיבים, ועל כך יחושבו הפרשי הצמדה וריבית.

א' דמביץ:

מהי האלטרנטיבה, לא לעגל את הסכומים בכלל?

י' ארידור:

אינני יודע. יכול להיות שהאלטרנטיבה שיעשה העיגול רק לגבי התוצאה הסופית. עושים את החשבון כאילו החוק לא קיים, מקבלים תוצאה ומעגלים לשקל הקרוב. אם יעגלו את המרכיבים התוצאה תהיה שאדם לא ישלם כלל מס או שהוא ישלם סכום עחק.

א' דמביץ:

הבנתי את הסעיף כאומר: לא נעגל עד שקל אלא קודם כל נעגל לאגורה, כי האלטרנטיבה היא לעגל קודם לשקל.

י' ארידור:

הבעיה שלי היא הנוסח "כל סכום המהווה מרכיב בחישוב החוב..".

א' דמביץ:

אם לא חאמר "יעוגל לאגורות" ייעשה עיגול לשקלים, וזה יותר חמור.

י' ארידור:

בתוצאה הסופית אני מסכים שיעשה עיגול לשקל.

מ' דר-זיו:

אתה צריך להוריד מהשבח את הסכומים האלה. מהם הסכומים? כל המסים ששילמת, כל ההשבחות שעשית וכדומה. ובחוק נאמר שאתה מביא את הסכומים לפי המדד. (י' ארידור: הוא שילם מסים כל חודש). כאשר הוא עסקה הוא מביא נתונים שנתיים.

י' ארידור:

את מעגלת כל סכום שמופיע בקבלה, כי הוא מהווה מרכיב בחישוב החוב. במקום לחשב את הסכום הכולל של הקבלות, את מעגלת כל קבלה או הוצאה או הכנסה בנפרד. אינני יודע אם במס רווחי הון יש חיובים שאינם מגולמים. אבל את מעגלת כל חיוב, ועל כך את עוד מחשבת ריבית והצמדה. (מ' דר-זיו: אם הוא אחר בתשלום). יכול להיות שאת גם מפסידה את הריבית וההצמדה ולא רק מרוויחה, כי אם את עושה עיגול כלפי מטה אינך מקבלת את הריבית וההצמדה. למה דווקא לגבי חוק זה עושים עיגול של המרכיבים בעוד שלגבי חוקים אחרים נעשה העיגול של התוצאה הסופית?

ח' דרוקלר:

יש כאן בעיה מסוימת. למעשה צריך לבחון את הסעיף הזה מול כל הסעיפים שבחוק השקל החדש. אתה מציע להשאיר כביכול את המחיר ההיסטורי עם שלושה מקומות, והרי מכוח חוק השקל החדש יש לנו למעשה שני מקומות. כאן יכולה להיות סתירה חוקית. הבעיה הזו הועלתה בדיונים שלנו; אין להגדיר מחר סכום שהיום מופיע בלירות. אני מבין את הבעיה המהותית, אבל אני חושב שיכולה להתעורר כאן בעיה טכנית-חוקית.

מ' דר-זינו:

צריך לשאול את אנשי מס שבח, כי הסעיף הזה נועד לחישוב חובות למס שבח.

י' ארידור:

עלינו גם לשאול את עצמנו מדוע צריכה להיות כאן הפרדה של המרכיבים, אולי אין בה תועלת. אולי יש סיבה מיוחדת לענין זה. יכול להיות כאן עיוות משמעותי לשני הכיוונים, גם לטובת המדינה וגם נגדה.

ע' עלי:

אני מבקש לדעת מדוע לא לעגל כאן את התוצאה הסופית. כאשר מדובר בקרקעות, יש לעתים חובות משנות העשרים והשלושים.

ח' דרוקלר:

אני רוצה לשאול שאלה מהותית. כאשר אנחנו דורשים מאדם הצהרה לצורך מס שבח או מס רווח הון, הוא צריך למלא טופס הצהרה עם נתונים על מחיר הרכישה, ההשבחות וכדומה. הטופס הוא בדרך הטבע במטבע אחד. רכישה שהיתה בלירות בשנות הארבעים, שצריך להצהיר עליה היום באותו טופס, איך הוא יצהיר עליה אם לא בדרך של כניסה למטבע הנוכחי הקיים? (ת' פנחסוביץ: פסיק עם שתי ספרות). לכן אני טוען שיש כאן בעיה חוקית. השקל החדש מוגדר כשקל חדש עם אגורות. כל שקל מתחלק למאה אגורות. בעוד שאם אני לוקח סכום הנקוב בלירות, ורוצה לתרגם את כולו למטבע החדש, אני חייב להגיע לשלוש נקודות אחרי השקל או יותר. לכן אני חושב שיש כאן בעיה.

י' ארידור:

אין שום איסור חוקי וגם לא מוצע איסור חוקי, פרט לסעיפים אלה, לחשב בשברים של שקלים או אגורות אפילו עד למספר המאה אחרי האפס. השאלה היא איך אחת מעגל את הסכומים בבואך לשלם את הכסף. עדיין לא הוצע בשום מדינה בעולם איסור חוקי על פעולות חשבון. יכול להיות שיש בעיה עם טופס, בעיה טכנית, זה נכון, אבל מותר יהיה לפי החוק לרשום אלפית אגורה, להכפיל בריבוע ולסכם. אני מסכים שיש בעיה טכנית. הסברתי מדוע אין כאן בעיה חוקית. צריך איפוא לשקול את הבעיה הטכנית מול הבעיה המהותית העומדת בפנינו. ובדרך כלל צריך להעדיף את פתרון הבעיה המהותית על פני פתרון הבעיה הטכנית. בכל יתר הסעיפים אין לנו בעיה מהותית. אנחנו מעגלים חצאי אגורות, חצאי שקלים, ושום דבר לא קרה אם נגרם איזה עוול בעיגולים האלה. אבל כאשר מתחילים לעגל את המרכיבים יכול להיגרם עוול.

היו"ר י' ארצי:

האם אתה מציע, כפי שהציע חבר הכנסת עובדיה עלי, שהעיגול ייעשה רק בשלב האחרון?

י' ארידור:

הואיל והיתה להם כנראה סיבה להציע בסעיף זה עיגול לפי עקרון שונה, אני מציע שהם יבחנו את השאלות שהועלו ויתנו חשובה ביום שני הבא.

היו"ר י' ארצי:

נדחה איפוא את ההצבעה על סעיף 6 לישיבה הבאה.

ח' פנחסוביץ:

קראנו את סעיף 7 וגם דנו בו. חבר הכנסת דנינו טען טענה של נושא חדש והענין יובא לוועדת הכנסת להכרעה.

סעיף 8

ת' פנחסוביץ: (קורא את סעיף 8)

היה סעיף על עיגול קנסות בחוברת הכחולה והנוסח שלו לא השתנה. אפשר גם כאן למחוק את המלה "השלם" ולומר "לשקל החדש הקרוב".

א' דמביץ:

מדוע לא להגיד על כל החוק שתחילתו ביום הקובע.

ת' פנחסוביץ:

נוותר על הרישא של סעיף קטן (ב) ונאמר: סעיף זה יחול על סכום כאמור שהוטל לפני היום הקובע ושולם אחריו.

א' דמביץ:

ונוסיף סעיף 11 - תחילה: תחילתו של חוק זה ביום הקובע.

היו"ר י' ארצי:

אני מעמיד להצבעה את סעיף 8 עם מחיקת הרישא בסעיף קטן (ב).

סעיף 8 עם התיקון נתקבל

סעיף 9

ת' פנחסוביץ: (קורא את סעיף 9)

סעיף 9 נתקבל

סעיף 10

ת' פנחסוביץ: (קורא את סעיף 10)

סעיף 10 נתקבל

היו"ר י' ארצי:

אני מעמיד להצבעה את סעיף 11 שהוספנו האומר: תחילתו של חוק זה ביום הקובע.

סעיף 11 נתקבל

א' דמביץ:

נרשמו הסתייגויות של חבר הכנסת ויינשטיין לשם החוק ושל חבר-הכנסת דנינו. עלינו לקיים בירורים לשוניים ויש הבעיה של נושא חדש.

י' ארידור:

יש גם בירורים לא לשוניים.

ע' עובדיה:

איך ייעשה החישוב של החובות לרשויות המקומיות משנים קודמות, חובות של ארנונה או של אגרות?

ת' פנחסוביץ:

הסך הכל יעוגל לאגורה הקרובה. העיגול של המרכיבים מוצע רק לגבי מס שבח ומס רווחי הון. החוק הזה לא בא להסדיר את החובות של הארנונות. ארנונות אינן בבחינת מס לפי החוק הזה. ואז חל חוק השקל החדש שמדבר על עיגול לאגורה הקרובה. זה חוב כמו כל החובות לחברת החשמל או למפעל תדיראן.

ע' עלי:

יש הבדל משמעותי בין חוב של ארנונות לבין חוב לחברת החשמל. לחברת חשמל אין חוב מלפני שלושים או ארבעים שנה, מה שאין כן לגבי ארנונות או מס שבח.

ת' פנחסוביץ:

החישוב שעליו ביקש חבר הכנסת ארידור הסברים הוא לענין מס שבח ומס רווח הון ולא לענין מס הכנסה, לא לאגרות ולא להיטלים. לגבי אגרות יש שני סעיפים - יש אגרה ממשלתית או כל אגרה שנקבעה בחיקוק, כמו אגרות רשות השידור וכדומה. זהו סעיף 3. סעיף 4 דן באגרות של רשויות מקומיות, ולגביהן נקבע עיגול לאגורה על הסכום הסופי.

היו"ר י' ארצי:

בכך אישרנו את החוק כפוף לבירורים במספר סעיפים כפי שנרשמו בפרוטוקול.

תקנות היטל על רכוש (הוראת שעה) (פטור מהיטל)

היו"ר י' ארצי:

אנחנו עוברים לסעיף הבא - תקנות היטל על רכוש (הוראת שעה) (פטור מהיטל).

ס' אלחנני:

חבר הכנסת אפרים שלום לא יכול היה להשתתף בישיבה והוא ביקש שאייצג אותו בענין מסוים.

א' ויינשטיין:

לפני שאנחנו מחילים לדון בתקנות אני מבקש להזמין משלחות.

היו"ר י' ארצי:

אני מציע שנשמע דברי הסבר על התקנות כדי שנדע במה המדובר.

א' ויינשטיין:

מתי תסתיים הישיבה? בדרך כלל הישיבות בימי חמישי בתל-אביב מסתיימות בשעה אחת, אלא במקרים מיוחדים שמודיעים עליהם מראש. אני מבקש לסיים את הישיבה בשעה אחת.

ד' דנינו:

בתחילת הישיבה אמר היו"ר הקודם שבגמר הדיון בחוק עיגול סכומים תחקיים הצבעה על ההצעה שלי.

היו"ר י' ארצי:

אני מבין שמדובר בנושא שנמצא בטיפולו של היושב-ראש הקבוע של הוועדה ולא נכלל בסדר היום של הישיבה הזו.

ד' דנינו:

הנושא מונח על שולחנו של היושב-ראש כבר שמונה חדשים.

היו"ר י' ארצי:

אם היושב-ראש מטפל בנושא ואתה סבלת מהעיכובים חדשים רבים, אני מציע שתחכה עוד מספר ימים ותעלה את החביעה שלך בנוכחותו. אי אפשר לקיים את ההצבעה בהיעדרו של היושב-ראש הקבוע של הוועדה. נקיים את ההצבעה בנוכחותו ולא ננצל את העובדה שהוא איננו.

ד' דנינו:

היו"ר שניהל את הישיבה לפניך קבע שהצבעה תתקיים היום.

היו"ר י' ארצי:

לא נצביע על שום נושא. נשמע את ההסברים של מר גביש על התקנות המונחות בפנינו.

מ' גביש:

התקנות האלה הן מכוח חוק היטל על רכוש (הוראת שעה). בחוק זה נכלל סעיף 22 המסמין את שר האוצר לפטור מהיטל על רכוש, כולו או חלקו, סוגי חייבים או סוגי נכסים, וזאת באישור ועדת הכספים. הסעיף המסמין את שר האוצר נקבע בזמנו כי החוק עבר די מהר. אמנם הצעת החוק בחוברת הכחולה היתה מונחת תשעה חדשים ולא הובאה לקריאה ראשונה, אבל משהחלו הליכי החקיקה הם נעשו בתהליך מקוצר. הצעת החוק היתה חלק מהתכנית הכלכלית. לא רצינו לעכב את אישורה, לכן הוסמך שר האוצר לתת פטורים.

שר האוצר כבר החקין תקנות שאושרו על ידי ועדת הכספים מכוח אותו סעיף, והפעם הוא מבקש את אישור הוועדה לתקנות נוספות.

אישור התקנות הוא דחוף בעיקר משום שמשרד האוצר משוכנע שלא צריך לחייב בהיטל את אותם סוגי חייבים המופיעים בתקנות, אבל לפי המצב החוקי היום הם חייבים בהיטל.

שמעתי גם היום וגם אתמול שיש מספר הערות על עוד סוגים שיש לפטור אותם מההיטל. אם נשתכנע שיש עוד סוגים של חייבים או נכסים שיש לפטור מההיטל, איננו חייבים לכרוך אותם דווקא בחקנות אלה. כאשר אנחנו מרכזים מספר מקרים שלדעתנו מוצדק לפטור אותם מההיטל, אין סיבה לא טכנית ולא מהותית לחכות עד שנחליט לתת את הפטור גם לאחרים כדי שאלה ייהנו מהפטור.

אישרתם פעם אחת תקנות. אנחנו מציעים סדרה נוספת של תקנות. אם יתברר שיש עוד מקרים שאין הצדקה להטיל עליהם היטל, נביא שוב תקנות.

היו"ר י' ארצי:

מסתבר שיש אנשים שמשלמים היטל שלא מגיע מהם ושר האוצר מבקש לפטור אותם מההיטל. מדוע לא נאשר היום את הפטור לאותם אנשים שכבר הוחלט לפטור אותם ונבקש להביא לנו תקנות על מקרים נוספים שאולי יש הצדקה לפטור אותם מהיטל הרכוש? האם חברי הוועדה סבורים שיש להביא את כל המקרים בחבילה אחת?

מ' גביש:

למשל היום כל רשות מקומית חייבת בהיטל רכוש על המשאיות להוצאת אשפה. רשות מקומית שלא שילמה את ההיטל על מכוניות אלה היא בגדר עבריינית. או לדוגמה מיטות או מכשירי קרדיוגרפיה בבתי חולים היום חייבים בהיטל. זהו מצב לא סביר שאנחנו הופכים רשויות מקומיות או בתי חולים לעבריינים, כאשר אנחנו חושבים שצריך לפטור אותם מההיטל. או לדוגמה אגודות קהילתיות באזור, שאינן נכנסות תחת ההגדרה של מועצה מקומית. מועצה מקומית פטורה. אנחנו רוצים לכלול במסגרת זו גם אגודות קהילתיות.

דוגמה נוספת - בתי ספר ללימוד נהיגה משלמים היום היטל על המכוניות כאילו היו רכב פרטי. חברות השכרה או כל מישהו אחר שהרכב הוא עיסוקו, משלמים את ההיטל לפי ציוד ולא לפי רכב פרטי, וההבדל הוא בין 0.5% לבין 3%. התוצאה היא שעל ציוד המשמש לעבודה משלמים פי 6, וזה לא מוצדק.

דוגמה נוספת - ג'יפיים. לרכב פרטי יש טבלה לפי שנות ייצור ונפח מנוע. לפי חשבונות שעשינו, ההיטל על ג'יפיים איננו מוצדק, כי היום על ג'יפ חל היטל רכוש כמו על מכונית אמריקאית של שמונה צילינדרים מאותה שנת ייצור. לגבי ג'יפיים, אנשים חייבים לשלם את היטל הרכוש בצמוד לאגרת רישוי. אנחנו רוצים לפטור אותם כדי שלפחות בחידושי הרישוי הבאים הם לא יצטרכו לשלם היטל רכוש בסכום כה גבוה.

יש אולי עוד סוגים שצריכים להיכלל במסגרת הפטור. התקנות האלה אינן סופיות ותבאנה לוועדה עוד סדרות של תקנות.

אגודות מים פטורים ממס הכנסה. החוק הזה לא פטר אותן ספציפית מן ההיטל. היום אגודת מים של מושבים צריכה לשלם היטל על בריכות המאגר שלה כמו על מבנה עסקי. מדובר על אגודות מים שהן פטורות ממס ואם הן מתפרקות נכסיהן עוברים לציבור.

הסעיף האחרון - זוהי חברת הלאומית, שמבקשים לפטור אותה מהיטל על מלאי הפחת שבבעלותה. זוהי בקשה גם של שר האנרגיה וגם של שר האוצר. לחברה יש היום מלאי פחם שהייב בהיטל. מלאי הפחם איננו מוכתב משיקולים כלכליים של החברה בלבד אלא גם משיקולים של מלאי חירום שמדינת ישראל רוצה להחזיק. מרווח הרווח של חברת הפחם הוא בפיקוחה של הממשלה. אם נטיל היטל, מצד אחד אנחנו פוגעים במלאי שאיננו כלכלי עבור החברה, ומצד שני נכניס את חברת הפחם להפסדים רק כתוצאה מההיטל.

היו"ר י' ארצי:

לפי ההשברים ששמענו הרי פריטים מסוימים יכולים להיות שנויים במחלוקת, אבל יחד עם זה יש פריטים כבדי משקל שאנחנו חייבים לספל בהם. אני רוצה להציע שנתחיל בדיון. קבענו שעה לסיום הישיבה. נוכל להתקדם בדיון. אם לא תהיה לי ברירה אצביע אם לקיים את הדיון היום או לא. אני חושב שמוטלת עלינו אחריות כבדה ואיננו רשאים לעכב אישור של תקנות שהן כה חיוניות.

א' ויינשטיין:

יש בהחלט הגיון בדברים שנאמרו, אבל יש דברים שלוחצים לא רק על שר האוצר או שר האנרגיה אלא גם עלינו. נציג האוצר אמר ובצדק שקיבלנו חוק בחפזון. יש היום חחושה בקרב בעלי כלי רכב שהם אינם משלמים את ההיטל בהתאם לערכים של הרכב. כלומר, שאישרנו טבלה שאיננה תואמת את הערכים של כלי הרכב שעליהם חל ההיטל. אני רוצה להזמין לכאן את המומחים כדי לשמוע מהם האם ערכי הרכב הם אמנם כפי שקבענו. אנשים טוענים שנקבעו לכלי הרכב ערכים שאינם תואמים את המציאות.

אני רוצה לנצל את העובדה שהאוצר מעוניין במתן פטורים מההיטל כדי לדון בנושאים שהם חשובים לנו. בעתונות היו ערעורים על הערכים שנקבעו לכלי הרכב, ואנחנו קיבלנו מכתב מהממונה על הכנסות המדינה שלמעשה גוער בחברי הוועדה. אם אשתכנע שהטבלה שנקבעה לכלי הרכב היא נכונה ותואמת את המציאות, לא תהיה מניעה להמשיך את הדיון ולאשר את התקנות; אם לא - אני בהחלט אציג את התנאי הזה.

אני מציע לזמן לישיבה הבאה את שמאי הרכב. ומדוע? הוועדה לביקורת ענייני המדינה דנה לפני מספר שבועות בסוגיה מסוימת ונתנה הכשר כלשהו למערכת הזו מבחינת המהימנות שלה, כי חברות הביטוח משתמשות במחירוניהם שלה. אני רוצה לשמוע דעת מומחים. ואם הוועדה תגיע למסקנה שאלפי אזרחים במדינה משלמים היטל רכוש גבוה מדי שאיננו תואם את הערכים, נפנה לאוצר ונבקש ממנו להתקין תקנות גם בנושא הזה.

ע' עלי:

אני תומך בהצעה להכניס תיקון בנושא של היטל רכוש על רכב, כי על פני הדברים נראה שנעשה עוול לבעלי המכוניות הפרטיות, או לחלק מהם, ולכן צריך לתקן את המעוות. יחד עם זה אינני חושב שצריך לעכב אישור של נושאים מסוימים שאיש איננו חולק שהם טעונים תיקון. איש איננו יכול לטעון שבעל ג'יפ שמשתמש בו לצרכי עבודה ישלם היטל רכוש כמו הבעלים של מכונית אמריקאית מפוארת. בהחלט אין הצדקה שבעל הג'יפ ישלם היטל בסכום כה גבוה.

אני מציע לכן שנצמד בשני נתיבים מקבילים: נדון ונאשר את החקנות שהובאו בפנינו, ומקביל נדון בנושאים אחרים שלדעתנו מחייבים טיפול. אני מציע לאשר את הסעיפים שאין עליהם מחלוקת.

צ' ארידור:

אני שולל את מס הרכוש על כל מרכיביו. אני גם שולל את המס שהוטל על המכוניות. אני תומך בכל פטור שבא להקטין את הנזק שנגרם על ידי המס הזה. כמובן שההצעות שבאות להקטין את הנזק הן חיוביות. יחד עם זה גם ההערות של חבר הכנסת ויינשטיין הן נכונות. כי הכוונה הייתה להטיל מס בשיעור של 3% מערך המכונית, וכנראה שהוטל מס בשיעורים יותר גבוהים.

הנושא של הקטנת המס על מכוניות לא יגיע לוועדה אלא אם כן היא תתחיל לדון בכך. אינני מציע לדחות את אישור יתר הפטורים לשבועות רבים. זה בוודאי גורם עוול לאנשים. אבל אם נחליט לסיים את הדיון בפטורים אלה ביום שני או יום שלישי הבא, ולאוחז יום צזמין גם את הגורמים האחרים המעורבים בעניין וגם את נציגי האוצר, שיגיבו על הטענות האלה, ונסיים באותו יום את הפרשה לכאן או לכאן, אני חושב שזה יהיה שירות חיובי של הוועדה.

היו"ר י' ארצי:

חבר הכנסת ויינשטיין, אתה מקבל את ההצעה של חבר הכנסת ארידור?

א' ויינשטיין:

זה מה שאמרתי. אני חושב שהאוצר צריך להציע ביום שני או ביום שלישי שינויים בטבלה.

היו"ר י' ארצי:

אני מבין שיש רוב להצעה להוסיף לדיון בתקנות גם דיון על שינויים בטבלה של ערכי כלי הרכב. לכן צודק חבר הכנסת ארידור שאומר: הבה נתחיל בדיון. זה מחזק את התביעה שלך. (י' ארידור: נתחיל את הדיון, לא נגמור אותו היום).

א' ויינשטיין:

העמדה העקרונית של חברי הוועדה היא שיש להכניס שינויים בטבלת הרכב הפרטי. רצוי שנאמר זאת היום כקו מנחה.

היו"ר י' ארצי:

לפחות שלושה חברים בוועדה אמרו זאת.

י' ארידור:

אפשר לומר שזוהי עמדת הוועדה.

היו"ר י' ארצי:

אנחנו אומרים שיש לבדוק את הנושא בהקשר לדיון על התקנות.

ד' דנינו:

אם הוועדה היא בעד בדיקת הנושא, מדוע לא תיעשה הבדיקה לפני הדיון.

היו"ר י' ארצי:

הרוב בוועדה הוא בעד התחלת הדיון. (ד' דנינו: אם כן, נצביע).
סיכמנו שנדון היום בתקנות שמונחות לפנינו.

ד' דנינו:

אני חושב שטענותיו של חבר הכנסת ויינשטיין הן צודקות. יתרה מזה, היום הונחו התקנות על שולחננו. אנחנו צריכים לעיין בהן. האוצר איננו יכול לדרוש מאתנו לדון עכשיו בתקנות ולאשר אותן. (מ' גביש: זה לא הוגש היום). אבל קיבלנו את החקנות היום. חבר הכנסת ויינשטיין מבקש להזמין מומחים.

י' ארידור:

הסכמנו שנחיל היום בדיון.

ד' דנינו:

לאחר שיש בקשה להזמין גורמים שונים, ומאחר שנותרו חמש דקות לסיום הישיבה, ההגיון מחייב שנתחיל את הדיון בתקנות ביום שני הבא.

היו"ר י' ארצי:

אני מציע שנתחיל היום בדיון ונמצה את הזמן שעומד לרשותנו. אני מעמיד הצעה זו להצבעה מול הצעתו של חבר הכנסת דנינו לדחות את התחלת הדיון ליום שני הבא.

ה צ ב ע ה

ההצעה להתחיל היום בדיון על התקנות נתקבלה.

מ' גביש:

הסעיף הראשון דן ברשות מקומית, אגודה קהילתית באזור - "האזור" זה יהודה, שומרון וחבל עזה - וכן מוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה, שיהיו פטורים מהיטל בשל ציוד שבבעלותם המשמש במישרין לביצוע התפקידים הציבוריים, או המטרות הציבוריות, לפי הענין.

ס' אלחנני:

חבר הכנסת אפרים שלום מציע להוסיף לאחר המלים "בסעיף 9(2)" - את סעיף 9(3), שמשמעותו אגודות שיתופיות.

ע' עלי:

מה דינה של מועצה דתית?

מ' גביש:

מועצה דתית אם היא מלכ"ר היא נכנסת לסעיף 9(2).

ע' עלי:

מועצה דתית היא גוף משפטי כמו עירייה או רשות מקומית.

מ' גביש:

הרכוש שייך לה? (ע' עלי: כן). אני מוכן לבדוק זאת.

ע' עלי: מה דין מכוניות של חברה קדישא?

מ' גביש:

מכונניות של חברה קדישא פטורות מהיטל רכוש מאחר והן פטורות מאגרת רישוי. כל מי שהוא פטור מאגרת רישוי פטור גם מההיטל. אני מוכן לבדוק את הנושא של המועצה הדתית.

א' ויינשטיין:

מה דינה של חברה כמו עמידר?

מ' גביש:

היא ודאי איננה מלכ"ר לצורך מס הכנסה.

לא כללנו במסגרת הזו את סעיף 9(3). הוא סעיף שדן לא רק באגודות במושבים אלא באגודות שיתופיות מסוגים שונים. יכולה להיות אגודה שיתופית של חברים, לדוגמה ועד עובדים גדול במפעל שיש לו חנויות למכר מוצרים לעובדים, והוא מופיע בסעיף 9(3) כי זוהי אגודה שיתופית שכל עסקה עם חבריה. לא רצינו להרחיב זאת, כי זוהי צורת התאגדות שהיא עסקית.

ס' אלחנני:

מה דין אגודות שיתופיות הפטורות ממס הכנסה?

מ' גביש:

יש מלכ"רים בסעיף 9(2). מלכ"ר הוא גוף ללא כוונות רווח ושאושר ככזה על ידי שר האוצר. צורת התאגדות, אם מישהו התאגד כאגודה שיתופית, או כחברה או כיחיד, זו איננה סיבה לפטור מן ההיטל. זוהי עמדתנו.

היו"ר י' ארצי:

נרשום זאת כנושא הטעון בדיקה כדי לאפשר לחבר הוועדה אפרים שלום להביע את דעתו. בכפוף לכך ובכפוף לבדיקה של מעמדה של מועצה דתית לענין התקנות, אנחנו מאשרים את תקנה 1.

מ' גביש:

תקנה 2 דן במחן פטור לעולה. (קורא את התקנה) מס רכוש חל על נכסים שהם בתחומי מדינת ישראל. היטל הרכוש הורחב כי רצינו לכלול בהיטל נכסים של הבנקים שהם בחו"ל. למשל, סניף של בנק ישראלי בחו"ל, רצינו להייב אותו בהיטל. אבל נוצר מצב שעולים חדשים, על רכוש שהיה להם בחו"ל לפני עלייתם לארץ, צריכים לשלם את ההיטל. כאן נתנו פטור שמקביל מבחינת הזמן לפטור ממס על רווח הון. עולה חדש שנעשה תושב נהנה מפטור במשך שבע שנים על רווח הון מרכוש שהוא מכר שם. את אותו רכוש אנחנו רוצים לפטור מן ההיטל. רצינו הגדרה יותר גורפת, אבל לא לגבי עולים חדשים.

ס' אלחנני:

כמה עולים חדשים הצהירו על רכושם בחו"ל?

היו"ר י' ארצי:

בענין זה היו מגעים עם הגופים היציגים של העולים החדשים?

מ' גביש:

אנחנו באים כאן להקל על עולים חדשים ולתת להם פטור.

היו"ר י' ארצי:

אני יודע על פטור לעולים במשך עשר שנים.

מ' גביש:

הפטור ממס רווח הון הוא במשך שבע שנים מהיום שהעולה הפך לתושב ישראל.

תקנה שלישית דנה במקרים בהם פעל מלכ"ר בבנין שאיננו בבעלותו. יש לעחים שגוף עסקי מעמיד בנין לרשות מלכ"ר. למשל, מפעל נתן בנין שלו ל"יד שרה", עזו אגודה שעזרת לנצרכים במתן שירותים רפואיים. יש מלכ"רים שהרכוש איננו רשום על שמם, אבל הם מקיימים את הפעילות שלהם כבנינים האלה. אנחנו מציעים תוך מגבלות פטור לבנין המשמש מוסד ציבורי. אם גוף כלשהו העמיד לרשות מלכ"ר בנין לפחות שלוש שנים לפני שהיטל הרכוש נכנס לתוקף, ואיך כל חשלום של שכר דירה, זאת אומרת כי זו לא פעולה עסקית, אותו גוף שהעמיד את המבנה שלו לרשות המלכ"ר ללא תמורה יהיה פטור מההיטל, כי לא כל המלכ"רים יכולים לרכוש נכסים שיהיו בבעלותם.

הינו"ר י' ארצי:

השעה היא אהת ואני חייב לסיים את הישיבה.

הישיבה נעולה.

(הישיבה ננעלה בשעה 13.00)